

Súd: Okresný súd Nové Mesto nad Váhom
Spisová značka: 4P/40/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3520201986
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Búliková
ECLI: ECLI:SK:OSNM:2022:3520201986.15

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom sudkyňou Mgr. Alenou Búlikovou vo veci starostlivosti súdu o maloletého Y. Y.Á., W.. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom; dieťa matky Y. Y., C.. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. XXX, štátny občan SR, právne zastúpenej JUDr. Soňou Suchánovou, advokátkou so sídlom Trenčín, Námestie sv. Anny 7269/20B a otca K. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom M., I. XX, štátny občan SR, právne zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Martin Bartko - JUDr. Silvia Bartková, so sídlom Trenčín, Piaristická 6667, o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému, takto

rozhodol:

I. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým Y. Y., W.. XX.XX.XXXX:

- v párnom kalendárnom týždni od piatka 16.00 hodiny do nasledujúceho pondelka do 8.00 hodiny, s tým, že otec si maloletého vyzdvihne v predškolskom zariadení, kde ho nasledujúci pondelok ráno zavedie. V prípade, že v stanovenom čase predškolské zariadenie nie je v prevádzke, alebo maloletý sa v ňom nenachádza, matka maloletého je povinná maloletého v stanovenom čase otcovi odovzdať a následne si ho v stanovenom čase prevziať pred budovou Y. T. U. W. Y. W. U. W. T. G. Č.. X.

- v nepárnom kalendárnom týždni v stredu od 15.00 hodiny do 17,30 hodiny, s tým, že otec si maloletého vyzdvihne v predškolskom zariadení a následne ho matke vráti pred budovou Y. T. U. W. Y. W. U. W. T. G. Č.. X.

Rodičia sú povinní o nemožnosti realizácie styku otca s maloletým vyzrozumieť sa bez zbytočného odkladu, a to vždy aj formou SMS správy. Matka je povinná vždy preukázať dôvod, pre ktorý nemohlo dôjsť k realizácii styku otca s maloletým.“

Matka je povinná maloletého Y. vždy na stretnutie s otcom vopred riadne pripraviť, okrem iného aj vhodným náhradným oblečením tak pre pobyt v interiéri, ako aj v exteriéri.

II. Týmto sa mení skoršie rozhodnutie Okresného súdu Trenčín súdu č.k. 21Pc/16/2018-113 zo dňa 14.11.2019 v časti upravujúcej styk otca s maloletým.

III. Zrušuje sa neodkladné opatrenie nariadené uznesením tunajšieho súdu č.k. 4P/40/2020-333 zo dňa 19.01.2022, a to momentom nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Otec maloletého podal dňa 28.05.2020 na tunajšom súde, návrh na zmenu úpravy styku otca s maloletým Y. Y., W. XX.XX.XXXX, ktorým sa domáhal úpravy jeho styku s maloletým tak, že bude oprávnený stretávať sa s maloletým každý párnny pondelok od 15,00 hod. do 18,00 hod. a každú párnú nedeľu od 15,00 hod. do 18,00 hod. bez prítomnosti matky, prípadne pod dohľadom odborného pracovníka v Z. T. H. E. C. U. A..

X. Dôvodil tým, že rozsudkom Okresného súdu Trenčín, č.k. XXPc/XX/XXXX-XXX zo dňa 14.11.2019, právoplatným dňa 20.11.2019 bolo určené jeho otcovstvo k maloletému a schválená rodičovská dohoda, ktorou sa rodičia maloletého okrem iného dohodli na tom, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým Y. každú nedeľu od 15,00 hod. do 18,00 hod. za prítomnosti matky. Stretávanie otca s maloletým sa však podľa tejto dohody nedarí realizovať takmer vôbec, jednak pre obštrukcie zo strany matky a jednak pre vzájomné konflikty rodičov maloletého a ich veľmi problematickú komunikáciu. Otec sa v tejto súvislosti opakovanne obrátil aj na Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Trenčín. Keďže má záujem o vytvorenie rodičovskej väzby medzi ním a maloletým, domáhal sa nového rozhodnutia vo veci úpravy styku otca s maloletým Y., a to aj neodkladným opatrením.

3. Z dôvodu, že Okresný súd Nové Mesto nad Váhom nebol v čase podania návrhu na prejednanie veci miestne príslušný podľa § 112 CMP, dňa 02.06.2020 postúpil vec miestne príslušnému Okresnému súdu Trenčín. Ten následne uznesením č.k. XXP/XX/XXXX-XX zo dňa 17.06.2020 preniesol príslušnosť na Okresný súd Nové Mesto nad Váhom, ktorému bola vec odstúpená dňa 17.07.2020.

4. Dňa 23.07.2020 otec maloletého doručil súdu podanie, v ktorom uviedol, že vzťahy medzi rodičmi maloletého sa už narušili do takej miery, že otec považuje za neúnosné ďalšie realizovanie jeho styku s maloletým v prítomnosti matky. Tá sa v prítomnosti maloletého počas styku dňa 14.06.2020 otcovi okrem iného vyhrážala zabitím a ťažkou ujmom na zdraví. Vzhľadom na nevyšpytateľné správanie matky mal otec dôvodné obavy o svoj život a zdravie, preto podal na matku trestné oznámenie. Vzhľadom na túto skutočnosť sa stretávanie otca s maloletým prestalo realizovať. Otec sa domáhal asistovaného styku s maloletým v Z. T. H. E. C., E. M. F. U. M. alebo W. Y. W. U..

5. Dňa 24.07.2020 sa písomne vyjadrila aj matka maloletého. Nepoprela obojstranne komplikovanú komunikáciu medzi ňou a otcom maloletého. Tvrdila však, že otec maloletého sa jej mal opakovane „vyhrážať“, že pokiaľ bude musieť na to „decko“ platiť viac ako 50,- €, tak sa jej pomstí, čo sa podľa jej názoru aj deje. V tom čase matka uvádzala, že maloletý Y. je fixovaný na jej vtedajšieho partnera (pozn. Y. E.), ktorého oslovuje tatinko. K trvaniu tohto partnerského vzťahu matka uviedla, že sú spolu od mája 2018 a v spoločnej domácnosti žijú od februára 2020. Jej partner sa podľa tvrdenia matky o maloletého dlhodobo staral, venoval sa mu, pričom jej pomáhal i finančne v čase, keď sa biologický otec o maloletého odmietal zaujímať a finančne na neho prispievať, napriek výzvam zo strany matky. Spochybňovala schopnosť otca postarať sa o maloletého, kvôli atopickému ekzému a potravinovej alergii maloletého. Vadilo jej, že otec maloletého vodí na stretnutia aj svoju manželku napriek tomu, že si to ako matka neželá. Pokiaľ ide o nezrealizované stretnutia, uviedla, že posledné 3 stretnutia zrušil otec bez udania dôvodu, pričom podľa jej informácii bol na dovolenke a takisto zrušil všetky ostatné stretnutia až do odvolania pre údajné psychické tyranizovanie syna. Ďalej poukázala na to, že s otcom dieťaťa navštevujú Z. A., s ktorým ona aktívne spolupracuje. Otec maloletého však nerešpektoval čas, prípadne vyčerpanie celých sedení v rozsahu 10 hodín, ale po dvoch sedeniach podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Rázny vstup otca a jeho rodiny do života maloletého by nebol prospešný pre zdravý psychický vývoj maloletého, nakoľko otec maloletého vôbec nepozná.

6. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 14.08.2020 vyplynulo, že maloletý Matúš vtedy žil spoločne s matkou a jej partnerom Y. E. na adrese Q. XXX, v trojizbovom byte partnera matky. Matka riadne zabezpečovala starostlivosť o dieťa. Od 09/2019 bola matka zamestnaná ako administratívny pracovník v V. F., kde dosahovala príjem zo zamestnania vo výške 579,- € mesačne. Pracovala systémom dlhý a krátky týždeň, pracovnú dobu máva od 7.00 hod do 22.00 hod. So starostlivosťou o maloletého jej pomáhal partner Y. E. a rodičia matky. Matka pred kolíznym opatrovníkom uviedla, že otec nemá s dieťaťom vytvorený žiadny vzťah, syn počas realizácie styku na otca reaguje zle, bojí sa ho a nepovažuje ho za svojho otca. Tatinko hovorí matkinmu súčasnému partnerovi, ktorý sa o maloletého stará. Syna ani nevedie k tomu, aby biologického otca vnímal ako svojho otca, nakoľko si myslí, že ide zo strany otca strany len o vypočítavosť. Otec si chce zabezpečiť kontakt so synom z dôvodu, že jeho súčasná manželka je neplodná. Sociálnym šetrením na strane otca dieťaťa Ivana Polaška kolízny opatrovník zistil, že otec žije na adrese I. XX, M., v rodinnom dome svojich rodičov. S manželkou N. T. obývajú samostatnú obytnú časť domu na poschodí. Otec uviedol, že matka dieťa na styk dostatočne nepripravuje, syn ho nevníma ako otca a matka ho k tomu ani nevedie. Maloletý za svojho otca považuje zrejme partnera matky. Ďalej uviedol, že matka sa počas stretnutí veľmi hanlivo vyjadruje o ňom, jeho manželke i jeho rodine a vulgárne sa vyjadruje. Počas stretnutí sa mu matka vyhrážala, preto podal na

ňu trestné oznámenie. Po zhodnotení celkovej rodinnej a vzťahovej situácie dieťaťa kolízny opatrovník konštatoval neúčelnosť pôvodnej úpravy styku. Na stretnutiach dochádza medzi rodičmi ku konfliktom, urážkam, osočovaniam, čoho je maloletý svedkom. Nie je v záujme maloletého, aby jeho styk s druhým rodičom, s ktorým nežije v spoločnej domácnosti prebiehal v tejto forme, keďže rodičia využívajú čas na stretnutie na vybavovanie osobných invektív a nevyužívajú ho účelne. Kolízny opatrovník navrhol, aby súd neodkladným opatrením uložil rodičom maloletého povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu ambulantom formou v Z. T. H. E. C. Y., pracovisko W. Y. W. U., so sídlom V. XX, a to na základe § 11, ods. 2 písmeno a) z.č. 305/2005 Z.z.

o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele, v podprograme zameranom na podporu spolupracujúceho rodičovstva a zároveň, aby súd neodkladným opatrením upravil stretávanie otca sa s maloletým Matúšom každý štvrtok od 16.30 hod. do 18.00 hod. v priestoroch Centra pre deti a rodiny Myjava, pracovisko Nové Mesto nad Váhom.

7. Z dôvodu výraznej eskalácie vážnych konfliktov medzi rodičmi maloletého, ktorých svedkom bol aj maloletý /v tom čase vo veku necelých 3 rokov/ súd uznesením č.k. XP/XX/XXXX-XX zo dňa 17.08.2020, v spojení s potvrdzujúcim uznesením Krajského súdu v Trenčíne č.k. XXCoP/XX/XXXX-XXX zo dňa 27.10.2020, nariadil na obdobie od 16.09.2020 do 17.12.2020 neodkladné opatrenie, ktorým rodičom maloletého uložil povinnosť podrobiť sa na týždennej báze sociálnemu poradenstvu ambulantom formou v Centre pre deti a rodiny Y., pracovisko W. Y. W. U., v podprograme zameranom na podporu spolupracujúceho rodičovstva a zároveň upravil styk otca s maloletým Y.I., každý štvrtok v čase od 16.30 hod. do 18.00 hod., v priestoroch Z. T. H. E. C. Y., pracovisko W. Y. W. U..

8. Zo záverečnej správy Z. T. H. E. C. Y. (ďalej i len „CDR“) zo dňa 21.12.2020 vyplynulo, že v období od 16.09.2020 do 17.12.2020 zrealizovali sociálne poradenstvo rodičom maloletého len cca 6 krát (jedného poradenstva sa zúčastnil iba otec, jedného iba matka a 4 poradenstvá sa nezrealizovali z rôznych dôvodov). Na základe žiadosti matky došlo 26.11.2020 k zmene odborného tímu, pričom bol do neho zaradený aj psychológ. Styk otca s maloletým Y. bol zrealizovaný celkovo 6 krát a prebiehal v pokojnej atmosfére. Maloletý na odchod matky z CDR výraznejšie nereagoval, s matkou sa rozlúčil a v pokojnej atmosfére pokračoval v hre. Otec sa snažil rozvíjať interakciu s maloletým prostredníctvom hry a rozhovoru, pričom maloletý bol počas stretnutí v prejavoch správania uvoľnený a komunikatívny. Pri otcovi sa správal spontánne, zapájal ho do hry, spoločne sa hrali a komunikovali. Maloletý sa viackrát na stretnutiach vyjadril, že nechápe, prečo mu tento ujo (otec maloletého) nosí hračky a prečo sa s ním hrá a taktiež sa vyjadril, že doma povedal, že „sa s ujom hrať nebude“. Maloletý bol ubezpečený, že sa sám môže rozhodnúť, s kým a čím sa bude hrať, že je to tak v poriadku. Pracovníci CDR nezasahovali do priebehu stretnutí, boli nápomocní len pri rozvíjaní interakcie otca so synom. Na poslednom stretnutí dňa 03.12.2020 maloletý nereagoval na vyjadrenia pracovníkov o potrebe ukončenia hry, napriek tomu, že mu bolo viackrát zopakované, že maminka ho už čaká pri bráne. Záverom uviedli, že nebolo možné podieľať sa v plnom rozsahu na nadviazaní vzťahu otca s maloletým synom. Neboli zrealizované všetky plánované stretnutia, došlo k zmene odborného tímu, ale predovšetkým pracovníci CDR v skutočnosti nerealizovali kontakt maloletého s otcom, ale „s cudzím ujom“, u ktorého maloletý ani nevedel ako sa v skutočnosti volá. Vzhľadom na uvedené skutočnosti odporučili ďalej realizovať asistovaný kontakt otca s maloletým Y. ako prípravu na budúcu úpravu stretávania otca s maloletým. Je však potrebné, aby maloletý Y. mal jasno v tom, s kým sa stretáva, nakoľko je diametrálny rozdiel medzi nadväzovaním vzťahu s cudzím človekom a s vlastným otcom. Z vyjadrení maloletého je evidentné, že je zo situácie neistý, nakoľko sa otca pýtal: „Prečo sa Ty tu chodíš so mnou hrať?“. Pokiaľ má dôjsť k úprave styku otca, nie je vhodné, aby maloletého brával „cudzí ujo“. V tomto smere je však žiaduca spolupráca matky. Je možné, aj napríklad za pomoci psychológa, pravdivo, pozitívne a primerane veku vysvetliť maloletému ako to v skutočnosti je. Následne môže prebiehať vytváranie vzťahu medzi otcom a synom, nakoľko dieťa má právo poznať svojich rodičov a udržiavať s oboma pravidelný, rovnocenný a rovnoprávny osobný styk. Odborný tím zároveň poukázal na nevhodnosť prítomnosti maloletého na sociálnom poradenstve rodičov, nakoľko nie je v jeho záujme počuť informácie, ktoré uvádzajú jeho rodičia, preto navrhli, aby sociálne poradenstvo prebiehalo až po skončení kontaktu otca s maloletým, kedy by maloletý pokračoval v hre 30 minút so psychológom centra.

9. Vo veci bolo nariadené pojednávanie dňa 13.01.2021, ktoré však muselo byť zrušené s poukazom na uznesenie vlády SR č. 808 zo dňa 31.12.2020 obmedzujúce slobodu pohybu a pobytu na území SR z dôvodu epidémie ochorenia COVID-19.

10. Dňa 11.03.2021 matka doručila súdu ďalšie písomné podanie, v ktorom uviedla, že styk otca s maloletým Y. upravený rozsudkom č.k. XXPc/XX/XXXX-XXX zo dňa 14.11.2019, každú nedeľu od 15.00 hod. do 18.00 hod. za prítomnosti matky, sa dlhodobo nerealizuje. Naposledy bol otec za dieťaťom v zmysle vyššie uvedenej úpravy dňa 14.06.2020. Od tejto doby otec maloletého nenavštívil a nerealizoval sa styk v zmysle platného rozsudku. Je proti záujmom dieťaťa, ak otec dieťaťa dlhodobo nerealizuje

a nevyužíva ani čas, ktorý má súdom stanovený ako čas na styk s dieťaťom a dožaduje sa na súde rozšírenia styku s dieťaťom. Podľa názoru matky otec neprejavuje žiadny skutočný záujem o maloletého Y. /o jeho aktuálny zdravotný stav, jeho potreby.../ či už osobne, telefonicky, formou SMS alebo inak, pričom otec sa u matky informoval na maloletého naposledy dňa 25.03.2020 formou SMS správy. Osobne sa s ním stretol naposledy dňa 03.12.2020. Dieťa má viaceré potravinové alergie, avšak otec sa u matky na to neinformoval. Rovnako sa nezaujímal u matky na zdravotný stav maloletého po prekonaní ochorenia COVID-19. Nepýtal sa na zvyky, denný režim dieťaťa, osobné potreby dieťaťa. Napriek tomu otec žiada upraviť styk s dieťaťom na celý deň, každú druhú sobotu bez prítomnosti matky, čo matka považuje za odporujúce aktuálnym záujmom dieťaťa. Otec maloletému Y. nezagratuloval k narodeninám, k meninám, nedal mu žiadny darček k sviatku, na Mikuláša ani na Vianoce. Naposledy otec dieťa obdaroval v roku 2019. Veci na fotografiách založených v spise, ktoré otec podľa svojich vyjadrení daroval dieťaťu, matka nevidela naživo. Maloletý ich nikdy nedostal od otca domov. Otec síce zaobstaral pre maloletého Y. odrážadlo, ale žiaľ v čase, keď sa maloletý práve naučil používať pedálový bicykel a matka nechcela, aby sa dieťa vývojovo vrátilo späť k odrážadlu. Matka opakovane žiadala otca, že ak chce maloletému zakúpiť darček, aby sa predtým informoval u nej. Otec to však neurobil. Otec dieťaťa odmieta akúkoľvek formu komunikácie s matkou. Dokonca sa odmieta s matkou stretávať sám a na stretnutie s dieťaťom a matkou dovedol na ihrisko svoju súčasnú manželku, čo sa javí matke ako krajne nevhodné. Otec sa vyjadril aj na konzultáciách v CDR, že s matkou dieťaťa nemá chuť ani záujem komunikovať. Matka má za to, že bez komunikácie rodičov, nie je možné realizovať stretávanie otca s dieťaťom, nakoľko toto vyžaduje prirodzene odovzdávanie si informácií medzi rodičmi o dieťati, aby bol styk realizovaný skutočne v záujme dieťaťa. Pre matku je nepredstaviteľné, že otec sa dožaduje stretnutí s dieťaťom od 10.00 hod. do 18.00 hod. bez toho, aby mal o dieťati akékoľvek informácie od matky, t.j. zvyky dieťaťa, čo dieťa má rado, čo dieťa nemá rado, s čím a ako sa rado hrá, čo môže a čo nemôže jesť, kedy sa stravuje, aký má spánkový režim a pod. Otec dieťaťa podal na matku trestné oznámenie za nebezpečné vyhrážanie v lete 2020, kde bola matka vypočutá políciou ako svedok. Takéto konanie zo strany otca voči matke dieťaťa určite neprispieva k akémukoľvek zlepšeniu komunikácie medzi rodičmi. Ďalej uviedla, že úpravu styku otca s maloletým Y. každú nedeľu podľa rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k. XXPc/XX/XXXX-XXX zo dňa 14.11.2019, považuje za nespravodlivú voči nej, nakoľko matka nemôže žiadny víkend v mesiaci plnohodnotne stráviť so svojim dieťaťom, nemôže odcestovať na celý víkend za svojou rodinou do Č. C., nemôže ísť na dovolenku dlhšiu ako 7 dní, nakoľko by porušovala vykonateľný rozsudok. Z vyššie uvedených dôvodov navrhla súdu, upraviť styk otca s maloletým tak, že otec je oprávnený sa stretávať s maloletým Y. každý páry týždeň v sobotu od 15.00 hod. do 18.00 hod. a v nedeľu od 15.00 hod. do 18.00 hod. za prítomnosti matky.

11. Na pojednávaní dňa 17.03.2021, otec pri výsluchu uviedol, že z jeho pohľadu prebiehalo jeho stretávanie s maloletým v Z. T. H. E. C. dobre. Zásadným problémom však je, že maloletý Y. stále nevie, že on je jeho otcom, čo mu veľmi prekáža. Za otca maloletý považuje zrejme súčasného partnera matky, nakoľko matka maloletému povedala, že idú domov za tatinom, že ich čaká. Komunikáciu s matkou vo všeobecnosti považoval za ťažkú. Matka robí prieky. Ak malému doniesol napr. jabĺčko, matka to odmietla s tým, že je na to alergický. Ním prinesené hračky nikdy neboli dosť dobré. Keď maloletému dal autíčko, matka Y. nabádala, aby ho rozbil. Hračky maloletému nosil na stretnutia CDR, tieto si však Y. nebrával domov, pretože sa obával, žeby ich už nevideli a na budúce sa nemali s čím hrať. Daroval mu však drevený vláčik aj s dráhou, ktoré si vzal domov ako darček k meninám a narodeninám. Mikulášsky balíček s knižkou, jabĺčkami a sušeným ovocím si maloletý nechcel od neho vziať. Uviedol, že má zakázané si od neho brať veci. Matka maloletému o ňom hovorí, že je zlý ujo, preto bol veľmi rád, že stretnutia v CDR prebiehali bez matky a boli kludné. S maloletým si k sebe našli cestu. Trval na tom, že stretávanie sa musí realizovať bez prítomnosti matky, pričom asi by bolo najlepšie, aby odovzdávanie dieťaťa dochádzalo niekde na verejnom mieste, aby sa vyhli nejakým konfliktom alebo atakom. Pokiaľ nie je prítomná matka, tak maloletý je uvoľnenejší. Pri matke vždy cítiť na jeho správaní určité napätie. Potvrdil, že od skončenia stretnutí v CDR sa u matky na maloletého neinformoval, nakoľko zo strany matky sa mu normálnych odpovedí nedostane (napr. na otázku o zdravotnom stave maloletého matka odpovedala, aby si to zistil v spise). Z uvedeného dôvodu sa o maloletom informuje v zdravotnej poisťovni a u jeho lekárov.

12. Matka v rámci výsluchu na pojednávaní dňa 17.03.2021 uviedla, že z jej pohľadu problémy s otcom maloletého začali tým, že ju opustil v 4. mesiaci tehotenstva a okrem jedného kontaktu v 5. mesiaci, sa jej viac neozval. Keď sa maloletý Y. narodil, otcovi napísala, rovnako sa mu ozvala aj na Vianoce. Vtedy jej povedal, že bez výsledkov testov DNA sa o maloletého zaujímať nebude. Vo februári 2018, keď mal maloletý cca trištvrte roka, sa otcovi ozvala, aby sa spolu s maloletým stretli, nakoľko malý už začínal vnímať tváre a ľudí okolo seba, na čo otec nereagoval. O maloletého neprejavil záujem ani v

máji 2018, keď boli otcovi preukázateľne znalkyňou zaslané výsledky DNA testov. V skutočnosti sa o neho začal zaujímať až v novembri 2018 po určení jeho otcovstva a uzatvorení rodičovskej dohody. Pre ňu osobne neboli stretnutia s otcom jednoduché, pretože voči nemu cítila zášť a hnev preto, že ju aj Y. opustil. Bez pomoci jej rodičov, nevie ako by s Y. dopadli. Doposiaľ je pravdou, že „pán T.“ (pozn. otec maloletého) nemá voči jej osobe pozitívny postoj a opakovane sa vyjadril, že on chce len dieťa. Všetky tieto problémy sa v nej nahromadili v momente, keď si na stretnutie priviedol svoju manželku, ktorá napriek tomu, že ju o to žiadala, odmietla odísť. Pokiaľ ide o stretnutia v CDR, po nariadení neodkladného opatrenia kontaktovala „pána T.“, pretože nechcela, aby malý takto žil a musel sa stretávať niekde v CDR. Mala problém sa do CDR dostať, pretože nemá auto a hromadnou dopravou je to pre ňu veľmi komplikované. Navrhovala mu, aby si určili nejaký fond času a išli spolu na kúpalisko alebo do ZOO a zároveň navštevovali rodičovskú poradňu. „Pán T.“ to však odmietol. Pri prvých 3 stretnutiach maloletého s otcom v CDR bola prítomná aj ona, nezasahovala však do nich stretnutia, iba pokiaľ malý chcel ísť so ňou na WC a pod. Raz maloletý plakal, pretože nechcel, aby odtiaľ odišla. Musela mu sľúbiť, že ide iba po lízatko. Nasledujúcu noc bol však maloletý rozrušený a celú noc ho musela držať za ruku a v noci sa pomohol. Ona od počiatku v CDR žiadala, aby im bol pridelený psychológ, čomu však nechceli spočiatku vyhovieť. Po uvedenej noci však pristúpili k obmene celého tímu a prideliť im aj psychológa. Z jej pohľadu bol prvý tím CDR voči jej osobe veľmi subjektívny. Pracovníčky boli voči jej osobe zaujaté, nezdravili ju, pričom „pán T.“ zostával po stretnutí v CDR aj niekoľko desiatok minút. Podľa jej názoru sa otec o maloletého v skutočnosti riadne nezaujíma a neinformuje sa na neho. Y. má silnú kontaktnú alergiu, stále musí mať pri sebe antihistaminiká. U Y. stačí, aby boli nevhodné potraviny pri sebe a prejaví to zvracaním alebo výsypom. Jej partner (pozn. Y. E.) bol v tom čase s nimi už asi 3 roky, čiže s maloletým prežil rast zubov a všetky zásadné prelomy v jeho živote. Ona aj celá jej rodina ho oslovovali menom, avšak maloletý mu však začal sám hovoriť tatino. Je pravdou, že odmietla jablko, ktoré priniesol otec, pretože nevedela, s čím sa dostalo do kontaktu. O tom, že maloletý odmietol nejaké hračky, ona o nevie nič. Bolo to maloletého rozhodnutie, ona mu do toho nezasahuje. „Pánom T.“ uvádzaný darovaný vláčik, maloletému dal až potom, čo sa ho ona po Y. meninách spýtala, či by mu nechcel zablahoželať? Nato otec uviedol, že tak mu teda dá vláčik. Odrážadlo mu daroval v čase, kedy sa maloletý naučil už jazdiť na šľapacom bicykli, preto ho odmietli. Za problém pri stretávaní v CDR považovala aj to, že prvá vec, ktorú maloletý chcel po vyjdení v CDR, bolo ísť sa vycikať. Zrejme tam voči nikomu tam nemal takú dôveru, aby ho požiadal o odpovedanie na WC. Y. je veľmi spoločenský a socializovaný, od 2 rokov chodí do jasí a chodil aj na krúžky, preto na stretnutiach s otcom nemá problém. K otázke vedomosti maloletého o tom, kto je jeho biologickým otcom, uviedla, že otec Y. na prvom stretnutí ukázal fotografiu a povedal, že je jeho otec. Maloletý však na to výraznejšie nereagoval. V CDR jej povedali, že by bolo vhodné maloletému povedať, kto je biologickým otcom maloletého. Nikto z nich sa však nevyjadril tak, že by to bolo nevyhnutné alebo zaručene nutné. Psychologička CDR pani Q. jej povedala, že by bolo najlepšie, aby som mu to povedala ona, nakoľko to odo nej najlepšie prijme. Iná psychologička z Z. T. T. E. T. jej to vôbec neodporúčala bez vyšetrenia psychologického profilu dieťaťa. Ona sama nevie, ako by mu túto informáciu mala povedať.

13. Vzhľadom k viacerým problémom pri spolupráci matky s Z. T. H. E. C. E. L., že maloletému Y.Š. stále nebolo ozrejmene, kto je jeho skutočným otcom, nebolo možné meritórne rozhodnúť o vyhovujúcej úprave styku otca s maloletým bez toho, aby to do života maloletého nevnieslo neistotu alebo stres a zároveň nevedlo k ešte väčším konfliktom medzi rodičmi. Súd preto uznesením č.k XP/XX/XXXX-XXX zo dňa 26.03.2021, právoplatným dňa 13.04.2021, vykonateľným dňa 26.03.2021, opätovne upravil pomery účastníkov /v poradí 2. neodkladným opatrením/ a opäť im uložiť povinnosť podrobiť sa sociálnemu a inému odbornému poradenstvu v Z. T. H. E. C. Y., pracovisko W. Y. W. U., formou výchovného opatrenia, a to na obdobie od 31.03.2021 do 30.06.2021. Zároveň v rovnakom období upravil aj asistovaný styk otca s maloletým Y. v Z. Y..

14. Zo záverečnej správy CDR zo dňa 01.07.2021 vyplynulo, že o.i. vykonali 13 x kontakt otca s maloletým, poskytli 3 hodiny sociálneho poradenstva pre rodičov spoločne a 2 hodiny psychologického poradenstva pre maloletého s cieľom budovania vzťahu ako predpokladu pre budúcu úpravu styku otca s maloletým. Matka spolupracovala len tak, že maloletého doviedla do CDR, zbalila mu náhradné oblečenie a olovrant, avšak absentovala z jej strany príprava maloletého po stránke upevňovania role otca (napr. „Y. ideme za „ otcom K.“ do centra...). Asistovaný kontakt medzi otcom a maloletým Y. však prebiehal bez výraznejších problémov, hoci maloletý ešte nie je stotožnený s rolou „nového otca v živote“. Vzhľadom na vyjadrenia matky /„On je člen centra. On nevie (Y.), čo je on (otec), nechodí k nemu ako k človeku, ku ktorému niečo cíti, nie je v mojom záujme prispievať k nadviazaniu vzťahu, ani v záujme Y. to není, čo mu mám rozprávať básničky, aký úžasný človek to je? No není, je to prostě, ani nebudem hovoriť čo. Nemyslím si o ňom nič pozitívne, jedine dobrú vec, ktorú urobil je, že splodil dieťa.“/, otec stále nie je

uznávaný ako rovnocenný rodič v živote dieťaťa, ktorý má právo sa s dieťaťom stretávať a byť súčasťou jeho života. Pre upevnenie rodičovskej role otca v živote maloletého Y. je potrebný ešte čas, pretože rola "zlého uja" bola u maloletého upevňovaná dlhšie ako rola otca. Maloletému bolo oznámené, že pán T. je jeho otcom dňa 28.04.2021. Z uvedených dôvodov bolo ešte potrebné pokračovať v začatom procese pod odborným vedením.

15. Vzhľadom k tomu, že vzťah maloletého a otca sa vyvíjal veľmi prirodzeným a pozitívnym smerom, avšak maloletý stále nemal dostatočne pochopenú a vžitú informáciu, že sa v CDR stretáva so svojim vlastným otcom, čo bolo vzhľadom na nízky vek maloletého a stále odmietavý postoj matky v tejto otázke plne pochopiteľné. Preto bolo potrebné, aby sa vzťah otca s maloletým podľa možnosti ešte prehĺbil a zároveň sa vytvorili dostatočné predpoklady pre fungujúcu budúcu úpravu styku otca s maloletým, preto súd opäť dočasne nariadil v poradí už 3. neodkladné opatrenie, ktorým uložil rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu a inému odbornému poradenstvu v Z. T. H. E. C. Y., pracovisko W. Y. W. U., formou výchovného opatrenia, a to na obdobie od 15.07.2021 do 07.01.2022. Zároveň v rovnakom období upravil aj asistovaný styk otca s maloletým Y..

16. Zo záverečnej správy CDR zo dňa 07.01.2022 vyplynulo, že v období od 21.07.2021 do 07.01.2022 vykonali 15 x kontakt otca s maloletým v rozsahu 24 hodín, poskytli 4 x psychologické poradenstvo maloletému v rozsahu 2 hodiny, 3 x sociálne poradenstvo rodičom maloletého v rozsahu 1,5 hodiny, 2 x sociálne poradenstvo otcovi maloletého v rozsahu 1 hodiny a 1 x sociálne poradenstvo otcovi spolu s jeho manželkou v rozsahu 0,5 hodiny. Asistovaný kontakt otca s maloletým Y. prebiehal stabilne v pokojnej, prirodzene hrovej interakcii otca so synom. Prebratie a odovzdanie dieťaťa medzi rodičmi prebiehalo pokojne, zvyčajne bez vzájomnej komunikácie či pozdravu. Maloletý Y. na stretnutia chodil pozitívne naladený, prejavoval radosť z opätovnej návštevy. Počas stretnutí s otcom bol v prejavoch správania uvoľnený, spontánny, komunikatívny a hravý, vyhľadával otcovu prítomnosť a blízkosť, zapájal ho do hry a svoje potreby smeroval k otcovi. Otca oslovoval väčšinou krstným menom Ivan, no začínal používať aj pomenovanie ocino. Otec prirodzene reagoval na potreby maloletého syna, vyjadroval mu pozitívne ladené emócie, blízkosť, že ho má rád a záleží mu na ňom. Dokázal vyplniť 1,5 hodiny spoločného času, rozvíjať s maloletým komunikáciu a zapájať ho do hry. Počas poskytovaného psychologického poradenstva maloletému /po skončení styku s otcom/ bol maloletému poskytovaný bezpečný priestor na vyjadrenie myšlienok, nahromadených emócií, či nevedomých obáv prostredníctvom hry, kresby, rozhovoru, ako aj na vyjadrenie túžob maloletého, spracovanie každodenných situácií, ktoré sa odohrali v jeho živote a ktoré spontánne prinášal na poradenstvo. Citlivo s ním bolo pracované na tom, aby si uvedomil, prijal a ukotvil novú rolu otca K. v jeho živote a primerane jeho veku mu bola objasňovaná aktuálna situácia aj možnosť návštevy otca K. v jeho domácnosti. Y. sa vyjadril tak, že mama nikdy nedovolí, aby išiel pozrieť K. domov. Maloletý si uvedomoval, že otec K. je jeho „ďalším“ otcom, čo dával najavo prostredníctvom hry, verbálnym aj neverbálnym spôsobom. V živote Y. aktuálne figurovali 3 otcovia, ktorých na stretnutiach spontánne spomínal - otec R., otec K. a otec Y.. Ku všetkým vyjadroval pozitívne ladené emócie. Pre zdravý, harmonický psychický vývin maloletého dieťaťa je však dôležité, aby vedelo, kto je jeho biologickým otcom a čo pre neho znamenajú po vzťahovej rovine ďalší dvaja otcovia, ktorým vyjadruje dôveru a blízkosť. Matka však maloletého ponechávala v tom, že do centra sa chodí hrať s cudzím ujom, resp. pracovníkom centra. Celé poradenstvo bolo zamerané na budúcnosť a prípravu maloletého zo strany matky, že je to jeho otec. V živote maloletého v tomto období nastala zmena (odšťahovali sa z domácnosti, kde žili s „tatinom“, ktorého matka dávala u maloletého po celý čas do popredia) a maloletý spomínal osobu R., pri ktorom nerozumel významu jeho role vo svojom živote (brat, tatino). Matka tvrdila, že je to sused, ktorý jej pomáhal so sťahovaním. Matke bolo vysvetlené, že hoci do jej života vstupujú partneri, otca má maloletý len jedného. Pre maloletého by mala vytvoriť pocit zabezpečenia, že je to jeho otec, ktorý ho má rád. Posledné poradenstvo prebehlo tak, že matka vyčítala otcovi jeho nezodpovednosť, pretože preniesol maloletého do miestnosti psychológa centra bez overalu, zabaleného iba v otcovej bunde. Otca vinila z toho, že maloletý kvôli tomu ochorel, čo je však veľmi nepravdepodobné. CDR vyhodnotilo správanie matky ako účelové s cieľom za každú cenu zneschopniť otca maloletého a poukázať na jeho nezodpovednosť, ktorú však pracovníci centra vylučujú, nakoľko boli prítomní pri daných situáciách. Matka žiadnym spôsobom neupevňovala rolu otca v živote maloletého, naopak potvrdzovala mu znova rolu iného človeka menom R., ktorého mal maloletý „plnú hlavu“. Konštatovali, že matka má rigidny, nemeniaci sa negatívny postoj voči biologickému otcovi a neguje akúkoľvek možnosť nadviazania si vzťahu s ním. Do budúca je podľa názoru CDR potrebné zintenzívniť kontakt maloletého s biologickým otcom, aby si maloletý s otcom mohli svoj vzťah budovať na spoločne prežitých chvíľach, vzájomnej prítomnosti a zážitkoch. Nakoľko spolupracujúce rodičovstvo nie je v tomto prípade možné, za uváženie stojí čo najviac minimalizovať kontakt rodičov maloletého, a to napríklad tak, že otec si každý druhý

týždeň vyzdvihne maloletého v piatok v škôlke a v pondelok ho privedie ráno do škôlky. Záverom uviedli, že vykonávaným opatreniami sa v CDR nepodarilo dosiahnuť vnímanie dôležitosti role otca v živote dieťaťa matkou. Záujmom dieťaťa je nepochybne, aby bolo dieťa v starostlivosti toho z rodičov, ktorý uznáva úlohu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa a je presvedčený, že ten druhý je dobrým rodičom, čo v tomto prípade absentuje.

17. Kolíznym opatrovníkom sa vo svojej správe zo dňa 17.01.2022 konštatoval, že obidvaja rodičia majú vo svojej domácnosti vytvorené vhodné podmienky pre maloletého. Ohľadne rozsahu styku otca s maloletým rodičia ani po absolvovaní odborného poradenstva nenašli zhodu. Vzťahy medzi rodičmi sú dlhodobo narušené, bez schopnosti a ochoty komunikovať ohľadom potrieb maloletého dieťaťa. Kolízny opatrovník preto navrhol upraviť styk otca s maloletým v súlade so závermi správy odborného tímu Z. T. H. E. C. Y., T. W. Y. W. U., ktorý s rodinou dlhodobo pracoval (t.j. každý druhý víkend od piatka do nasledujúceho pondelka s tým, že otec by si maloletého v piatok vyzdvihol z predškolského zariadenia a v pondelok ho do tohto zariadenia zaviedol). Poukázal na to, že je v najlepšom záujme maloletého Y. mať plnohodnotný vzťah s obidvomi rodičmi.

18. Prihliadnúc k stále pretrvávajúcemu konfliktnému postojom matky voči osobe otca, súd v záujme zachovania kontinuity stretávania otca s maloletým Y. po skončení výchovných opatrení, uznesením XP/XX/XXXX-XXX zo dňa 19.01.2019 nariadil v poradí 4. neodkladné opatrenie, ktorým upravil styk otca s maloletým Y. každý nepárny piatok od 14.30 hod - 18.00 hod. a v párnú sobotu a nedeľu od 9.00 hod. do 18.00 hod., bez prítomnosti matky, a to až do právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci samej.

19. V nadväznosti na záverečnú správu Z. Y. a v nej navrhnutú úpravu stretávania, súd považoval za potrebné vykonať výsluch sociálnej pracovníčky a psychologičky ktoré s rodinou pracovali.

20. Z výsluchu svedkyne - K.. E. A., sociálnej pracovníčky Z. Y., vyplynulo, že v prípade maloletého Y. pracovala ako sociálny pracovník až po výmene tímu, ku ktorému došlo na základe žiadosti matky za súhlas riaditeľa CDR, cca od 26.11.2020. Jej práca bola zameraná na poradenstvo rodičom a podľa potreby na účasť pri styku otca s maloletým. Celkovo zrealizovali asi 35 x kontakt otca s maloletým Y., pričom viaceré stretnutia sa nerealizovali z objektívnych dôvodov pre chorobu a karantény. Pokiaľ ide o priebeh stretnutí, samotný kontakt maloletého s otcom prebiehal na ich počudovanie a v porovnaní s inými deťmi od samého počiatku bez väčších problémov. Maloletý Y. je dieťa veľmi inteligentné. Bez problémov sa hral a zdieľal s otcom ale aj s nimi svoje zážitky zo škôlky a podobne. Najskôr bol pre neho otec cudzím ujom, keďže maloletý nevedel, že je to jeho otec. Až v rámci opatrení vykonávaných v období od 31.03. 2021 až 30.06.2021 bolo /asi 28.04.2021/ Y. povedané, že sa stretáva so svojím otcom. Preto odporučili pokračovať vo výkone opatrenia, keďže ich vzťah bol ešte krehký. Maloletý Y. v tom čase hovoril tatino partnerovi matky, preto navrhli, aby biologického otca označoval ocino. Pri výkone 3. opatrenia upevňovali rolu otca v živote Y.. Vzájomnú interakciu (otec -syn) hodnotí pozitívne, pričom časom nechávali celé stretnutie v režii otca. Vzťah Y. a jeho matky nevedela úplne posúdiť, nakoľko s matkou a maloletým netrúvali dostatok času. Je však potrebné uviesť, že maloletý Y. sa, na rozdiel od iných detí, lúčil s matkou ľahko. Mamine dal pusku a bez problémov zostal v CDR. Víťanie maloletého s otcom záležalo od toho, aká bola príprava maloletého zo strany matky. Lúčenie s otcom bývalo ovplyvnené najmä tým, že matka trvala na presnom čase odovzdania maloletého. Hoci Y. by chcel ešte zostať, hru bolo potrebné ukončiť zo strany pracovníkov centra. Spoluprácu s matkou nemožno zhodnotiť ako bezproblémovú, čo vyplýva aj z predložených písomných správ. Matka vzťah maloletého s otcom nepodporuje, nedovoľuje maloletému, aby mohol otca ľubiť a z jej strany je zrejme snaha sponchybňovať rodičovské kompetencie otca. Na každom poradenstve určenom rodičom riešili nespokojnosť matky, čo neurobili alebo čo neurobili tak, ako mali. Z toho dôvodu nebol priestor na rozoberanie napr. otázky prespávania maloletého v domácnosti otca. Pripustila, že matka sa voči nej dopustila vulgárneho správania, avšak maloletý Y. nebol pri tejto situácii prítomný. Voči matke necíti zaujatosť. Zo strany matky išlo o emotívnu reakciu po oboznámení sa so záverečnou správou, s tým, že pre ventilovanie jej emócií bola práve prítomná ona. Uviedla, že medzi ňou a matkou nedošlo k fyzickému kontaktu. Matka si celý incident bez jej súhlasu nahrávala na telefón a v nasledujúcich dňoch ju opakovane kontaktovala rôznymi správami. V priebehu konfliktu svedkyňa matke povedala „kludne si ma nahrávajte“, nakoľko sa v tej situácii inak postupovať nedalo, no matka nedala súhlas na zverejňovanie tejto nahrávky. Úpravu styku navrhli a koncipovali v podobe od piatka do pondelka s prespatím preto, aby sa vyšlo priamemu kontaktu medzi rodičmi. Prípadný konflikt rodičov by totiž negatívne ovplyvnil Y. pri realizácii samotného styku s otcom. Pre budovanie väzby medzi maloletým Y. a jeho biologickým otcom je dôležité, aby mali možnosť tráviť spoločné chvíle vo voľnom priestore, nielen v CDR. K prespaniu maloletého Y. v domácnosti otca uviedla, že dieťa si vytvára väzbu k rodičovi aj cez rituály, napr. pri uspávaní a podobne, preto je dobré, aby mal Y. možnosť vytvárať si takéto väzby aj s otcom. Y. je socializované dieťa, schopné prispôbiť sa podmienkam a podľa jej názoru, prespatie

v domácnosti otca mu nespôsobí traumou. Ak bude mať Y. dovolené ľubiť oboch rodičov a doma ho bude vítať mama s radosťou a s otázkou ako sa u otca mal, bude to pre dieťa len pozitívne. Jeho šťastie závisí od správania jeho rodičov. Každé dieťa chce vidieť obidvoch rodičov spokojných a šťastných. Dieťa môže prežiť úžasný víkend v domácnosti otca, ale ak doma potom nájde návrate uplakanú, zvracajúcu mamu, tak poprie, že čokoľvek bolo na čase strávenom u druhého rodiča dobré. Žiadne dieťa nechce ubližovať niektorému z rodičov, čo platí o deťoch všeobecne. Je nutné, aby dieťa mohlo ľubiť oboch rodičov, lebo iba tak z neho môže vyrásť človek so šťastným detstvom, ktorý to v dospelosti svojmu okoliu dobrým spôsobom oplätí. Rozmýšľala nad tým, ako veľmi im v tomto prípade záležalo na cudzom dieťati. V centre by boli veľmi radi, aby rodičia robili všetko pre dobro dieťaťa, aj keď partnerstvo skončí. Aby vychovali takého dospelého, ktorý bude schopný budovať si zdravé väzby bez ohľadu na vzťah rodičov. V tomto prípade sa im podarilo nadviazať vzťah maloletého Y.Š. s otcom, pričom z koláže fotografií, ktorú predložila súdu je zrejماً pozitívna interakcia otca a maloletého, ich vzájomné úsmevy, dotyky a komunikácia. Otec podľa jej názoru dokáže zabezpečiť starostlivosť aj všetky potreby maloletého.

21. Z výsluchu svedkyne Y. H. Q. - psychologičky Z. Y., vyplynulo, že spolupracovala pri asistovanom kontakte otca s maloletým a poskytovala individuálne poradenstvo maloletému, avšak až od rozhodnutia o zmene tímu. Stretnutia Y. s otcom prebiehali v pokojnej a uvoľnenej atmosfére. Matúško nemal problém zostať v CDR napriek tomu, že tam prichádzal s informáciou, že sa stretáva so „zlým ujom“. Nemal z otca žiaden strach, nebál sa ho. Po ubezpečení, že je všetko v poriadku a môže sa stretávať a hrať tak, ako chce on sám, sa upokojil a pokračoval v hre. V rámci spoločných stretnutí s otcom hra prebiehala prirodzene, spontánne, do hry zapájal aj otca a obracal sa na neho so svojimi potrebami. Otec bol schopný vyplniť celý čas určený na styk s maloletým. Pracovníci CDR na týchto stretnutiach fungovali viac-menej ako prísediaci, nakoľko nebolo potrebné zasahovať do interakcie otca s maloletým. Vzájomný vzťah maloletého k otcovi sa postupne vyvíjal od „zlého uja“ cez „K.“ až po „ocina“, i keď tak ho oslovoval zriedkavejšie. Pre ďalší rozvoj vzťahu Y. s otcom je potrebné, aby mali naďalej možnosť rozvíjať a budovať si ho v prirodzenom prostredí. Na margo vzťahu Y. k mame svedkyňa uviedla, že v porovnaní s inými deťmi Y. mamu spontánne nespomínal. Za posledný polrok skôr riešil otázku otca, s ktorou sám prichádzal. Uviedol, že má 3 ocinov, no na mamu reč nezavádzal. Niektoré deti sa zvyknú pýtať, kedy príde mamina, čo Y. nerobil. Tému matky s maloletým neotvárala a rozprávali len o tých témach, ktoré Y. sám na stretnutia prinášal. Ďalej svedkyňa poukázala na to, že v čase poskytovania poradenstva nefungovalo medzi rodičmi maloletého spolupracujúce rodičovstvo (t.j. dvaja rodičia, ktorí spolu nežijú, dokážu spolu komunikovať v kľude, aj v prítomnosti detí, vedia sa medzi sebou dohodnúť a tieto dohody rešpektovať). Matka aj v prítomnosti svedkyne povedala, že vzťah otca s maloletým Y. podporovať nebude. Cieľom poskytovaného poradenstva bolo z ich pohľadu najmä nadviazanie vzťahu Matúška s otcom za situácie, že Matúško nevedel, že je to jeho otec. Tento cieľ bol dosiahnutý, nakoľko Y. biologického otca zaraďuje medzi mužov, ktorých označuje ako otcov, resp. vníma, že je jeho otcom. Nad navrhnutou úpravou styku otca s Y. - od piatka do pondelka - dlho premýšľali. V porovnaní s obdobnými prípadmi, kedy sa nadväzuje vzťah dieťaťa s otcom, bol však Y. z ich pohľadu až zázračné dieťa. Nemal z otca strach, hoci to mal byť zlý ujo a vzájomný vzťah nadväzovali veľmi prirodzene. Tento je potrebné ďalej prehľbovať aj tým spôsobom, že Y. otec niekedy zavezie do školy, budú spolu vstávať, vyvíjať spolu rôzne aktivity. Zároveň vzali do úvahy, že u matky a otca nemožno počítať s rodičovstvom spolupracujúcim, ale ide o rodičovstvo paralelné. K otázke prespávania v domácnosti otca uviedla, že tým, že Y. žije najmä v domácnosti matky, je dôležité akej podpory sa mu v tomto smere dostane zo strany oboch rodičov. Y. je však výnimočné dieťa a ťažko povedať, či by u neho nastal nejaký krok späť aj v prípade, ak by podporu zo strany mamy v tomto smere nemal. Na stretnutiach v CDR podporu matky nemal a napriek tomu to bez problémov zvládol. Podľa toho, ako svedkyňa maloletého pozná, zvládol by navrhované tri noci v prítomnosti otca bez toho, aby sa napr. v noci budil, že tam nechce byť, alebo že by mal potrebu ísť odtiaľ preč k matke. Za predpokladu, ak by Y. dostával podporu zo strany oboch rodičov, takúto úpravu styku by určite zvládol. Na prespávanie v domácnosti otca ho však nepripravovali, nakoľko nevedeli aký bude ďalší vývoj situácie. Keď Y. vravela, že niekedy v budúcnosti pôjde aj do domácnosti otca, Y. reagoval vetou, že to mama nikdy nedovolí.

22. Po pojednávaní konanom dňa 27.04.2022, kde bol prehratý zostrih videozáznamov z pobytov maloletého v domácnosti otca, boli vypočutí pracovníci CDR a súd rodičom uložil povinnosť vyskúšať do najbližšieho pojednávania (nariadeného na 08.06.2022) prespávanie maloletého v domácnosti otca, nastala náhla zmena v správaní maloletého. Hoci sa fakticky nezmenilo ešte nič, v správaní maloletého už pri najbližšom stretnutí s otcom dňa 29.04.2022 (t.j. o 2 dni) nastali určité negatívne zmeny. Otec v písomnom vyjadrení zo dňa 02.06.2022 uviedol, že dňa 29.04.2022 začul maloletého z WC telefonovať cez hodinky matke, že chce ísť domov. Keď sa ho otec spýtal, či naozaj chce ísť domov, maloletý uviedol že nechce, že to bolo iba akože a chcel maminu oklamať. O týždeň neskôr v sobotu 07.05.2022 maloletý,

súc na rukách matky, k otcovi už odmietol ísť. Sľúbil však, že v nedeľu pôjde. Večer matka otcovi volala, že Y. zmenil názor a nepôjde ani v nedeľu, čo ona bude rešpektovať. V nedeľu, maloletý vyhýbajúc sa pohľadu na otca, povedal, že k nemu ísť nechce. Následne sa pozrel na matku a hneď si vytiahol z ruksaku Kinder mliečny rez. Obdobná situácia nastala o dva týždne sobotu, kedy Y. odmietol k otcovi ísť, lebo chcel ísť na opekačku k babke a dedkovi (z matkinej strany). Zároveň povedal, že nechce u neho spať a ani zajtra (v nedeľu) k nemu nechce ísť. Matka hneď dodala, že ani v piatok zo škôlky k nemu Y. nechce ísť. Y. údajne pred 2-3 týždňami povedal, že nechce aby bol on jeho otec, lebo ho neľúbi, na čo sa Y. hneď ozval, že sa takto nevyjadril. Dňa 27.05.2022 Y. odmietol odísť s otcom zo škôlky, pričom matka otca vopred informovala, že takáto situácia môže nastať a je dohodnutá s pani učiteľkou, aby ju hneď informovala. Syn otcovi povedal, že s ním nechce ísť, lebo ide s maminkou kupovať šach a bude učiť maminku hrať. Počas čakania na príchod matky, ktorá sa dostavila do 10 minút sa Y. správal uvoľnene, otcovi ukazoval jeho výkresy s tým, že mu povedal aj to, že sa ho nebojí a vie, že ho otec ľúbi.

***

23. Podľa § 36 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „ZoR“), rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

24. Podľa § 24 ods. 4 ZoR, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

***

25. Na základe vykonaného dokazovania výsluchom rodičov maloletého, výsluchom svedkov, správami Z. Y., oboznámením písomných podaní rodičov, prehratím videozáznamov zhotovených rodičmi, oboznámením ostatného obsahu spisu a vykonaných lustrácií v súdu dostupných registroch, súd zistil nasledovný stav vecí:

26. Maloletý Y. Y., W.. XX.XX.XXXX, pochádza z nemanželského vzťahu matky Y. Y., W.. XX.XX.XXXX a otca K. T.V., W.. XX.XX.XXXX, pričom ide o jediné dieťa u oboch rodičov.

27. Otcovstvo k maloletému bolo určené /na základe návrhu matky/ rozsudkom Okresného súdu Trenčín, č.k. XXPc/XX/XXXX-XXX zo dňa 14.11.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 20.11.2019. Rodičia v rámci tohto konania uzatvorili rodičovskú dohodu, ktorou bol maloletý Y. zverený do osobnej starostlivosti matky a styk otca s maloletým bol upravený tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým každú nedeľu od 15,00 hod. do 18,00 hod. za prítomnosti matky. Uvedená úprava styku sa však postupne ukázala ako nefunkčná pre eskalujúce osobné konflikty rodičov.

28. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že vzťah matky voči osobe otca je krajne negatívny, a to najmä z dôvodu, že ju opustil počas tehotenstva s maloletým Y.. Následne sa o ňu ani o dieťa nezaujímal, a to až do rozhodnutia súdu o určení otcovstva a úprave práv a povinností rodičov k maloletému. Matka vlastnú antipatiu až nenávisť voči osobe otca /ktorého pred súdom oslovuje zásadne „pán T.“/ nie je schopná resp. nechce prekonať, hoci by to jednoznačne bolo v najlepšom záujme maloletého Y.. Práve naopak, matka maloletého sa počas celého konania de facto len všemožne snažila mariť nadviazanie vzťahu maloletého s biologickým otcom, a to najmä vyhľadávaním a vytváraním pseudo/problémov a rôznych obštrukcií.

29. Z dôvodu nemožnosti realizovať styk otca s maloletým Y. pre nebezpečné gradovanie konfliktov medzi rodičmi maloletého, súd bol opakovane nútený rozhodnúť o nariadení neodkladného opatrenia, ktorým opakovane uložil výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti rodičov podrobiť sa sociálnemu poradenstvu ambulantnou formou v Z. Y., T. W. Y. W. U. a zároveň upravil aj asistovaný styk otca s maloletým Y. v tomto zariadení. Asistovaný styk a odborné poradenstvo bolo týmto spôsobom poskytované rodičom a maloletému takmer 12 mesiacov. Počas realizácie výchovných opatrení maloletý spočiatku ani nevedel, že sa stretáva so svojim biologickým otcom, nakoľko matka ho zámerne do CDR vodila na stretnutia s „cudzím ujom“ resp. so „zlým ujom“, čo maloletého miatlo. Nechápal prečo sa s ním chodí hrať cudzí ujo alebo prečo mu tento ujo nosí hračky? Napriek úplne iracionálnemu postoju matky, maloletý Y. nemal žiadny výraznejší problém odlúčiť sa od matky a ísť na stretnutia s otcom, ktoré

prebiehali nad očakávaniami v pokojnej a príjemnej atmosfére. Maloletému bola informácia, že ide o jeho biologického otca sprostredkovaná až dňa 28.04.2021 a následne bolo aktívne pracované na budovaní a upevňovaní vzájomnej väzby otca a syna, čo sa podarilo.

30. Vychádzajúc zo správ CDR, spoluprácu otca pri realizácii výchovných opatrení možno zhodnotiť ako úplne bezproblémovú, čo sa však nedalo povedať o matke. Jej správanie bolo bezproblémové len pokiaľ išlo o dopravenie maloletého do CDR a zabezpečenie vhodného oblečenia, pitia a stravy pre maloletého. V ostatných smeroch bola matka skôr vyvolávatelom problémov a konfliktov (napr. neadekvátne a nevhodné vyjadrovanie sa vo vzťahu k osobe otca v prítomnosti maloletého a pracovníkov centra, búchanie na bránu CDR kvôli cca 2 minútovému meškaniu, nevhodné až primitívne obviňovanie otca kvôli tomu, že na krátky presun medzi dvoma miestnosťami CDR maloletému neobliekol overal, vyvolaný konflikt so sociálnou pracovníčkou CDR atď.). Z viacerých vyjadrení maloletého navyše vyplynulo, že zo strany matky nielenže chýba podpora stretávania otca so synom, ale čo je horšie, matka sa snažila maloletého viesť k tomu, aby otca odmietal. Svedčia o tom viaceré vyjadrenia maloletého v CDR, napr. „...doma povedal, že sa s ujom hrať nebude“ (č.l. 225), „Mamina povedala, že sa nemám s tým zlým ujom hrať, že mám odísť.“ (č.l. 263), „Mamina nikdy nedovolí, aby som išiel K. pozrieť domov“. (č.l. 296).

31. Navyše sa aj v priebehu konania ukázalo, že pokiaľ nejdú veci podľa matkiných predstáv, prípadne okolie nerešpektuje jej iracionálne požiadavky, matka pod vplyvom emócií ľahko stráca schopnosť korigovať vlastné správanie v medziach slušnosti, a to bez ohľadu na prítomnosť maloletého. Konfliktnosť, vulgárnosť a excesívne správanie matky sa prejavilo nielen voči osobe otca ale dokonca aj voči pracovníkom Z. T. H. E. C. Y., kde po vypracovaní záverečnej správy k výchovnému opatreniu / ktorú súd nemôže hodnotiť inak ako objektívnu/, matka sociálnu pracovníčku označila veľmi vulgárnym výrazom.

32. Hoci matka má o sebe a svojich rodičovských schopnostiach zjavne vysokú mienku a po „technickej“ a materiálnej stránke nemožno jej starostlivosti o maloletého asi nič vytknúť, súd vidí výrazný problém v tom, že hoci má maloletý Y. len necelých 5 rokov, má vo svojom živote už minimálne tretieho otca (vr. biologického). Nemožno hodnotiť ako vhodné pre zdravý vývoj maloletého dieťaťa, pokiaľ sú mu matkou ako „otcovia“ prezentovaní jej aktuálni partneri, ktorí do života Y. vstupujú a vystupujú podľa toho ako to matke vyhovuje. Bolo jednoznačne preukázané, že v čase začatia konania mal maloletý vytvorenú úzku väzbu k bývalému partnerovi matky Y. E.. Toho matka v úvode tohto konania prezentovala ako výborného otca, na ktorého je maloletý fixovaný, oslovuje ho tatinko a ktorý sa o ňu aj o maloletého Y. / na rozdiel od biologického otca/ postaral a pomáhal jej v čase, keď bola osamelou matkou. Tento muž s maloletým podľa vyjadrenia matky prežil všetky zásadné prelomy v jeho živote, ako rast zubov a pod. V čase vydania meritórneho rozhodnutia bol vzťah matky s týmto mužom už v úplne opačnej rovine. Nielenže na seba navzájom podávali trestné oznámenia, ale tento partner matky dokonca poskytol otcovi maloletého dôkazný materiál, ktorý by bolo možné vyhodnotiť len v neprospech matky maloletého (čestné prehlásenie, fotodokumentáciu a iné).

19. Matka podľa všetkého medzičasom nadviazala nový vzťah, pričom maloletý Y. nového partnera matky - R. R. intenzívne zmieňoval koncom roka 2021 aj na stretnutiach v CDR. Matka síce súdu tvrdila, že nemá žiaden vzťah a v tomto prípade ide len o suseda, ktorý jej pomáhal so sťahovaním z Q. (od pána Y. E.), avšak otec následne predložil súdu fotografiu menovky na zvončeku k bytu matky v W. Y. W. U., kde je vedľa priezviska matky uvedené aj priezvisko „R.“. Rovnako bol menovaný opoznaný kolíznym opatrovníkom na fotografii matky z Z., predloženej otcom maloletého na pojednávaní dňa 08.06.2022. Uvedené tvrdenie matky, že ide len o bývalého suseda, sa v kontexte týchto zistení javí viac ako pochybné, poťažmo ak maloletý menovaného muža označoval za jedného zo svojich 3 otcov už koncom roka 2021.

20. Aj preto súd dospel k presvedčeniu, že je v najlepšom záujme maloletého Y., aby mal vytvorenú plnohodnotnú väzbu so svojim biologickým otcom a nebol odkázaný na meniace sa mužské vzory podmienené resp. viazané na ne/existenciu partnerského vzťahu matky. Nemôže byť pre dieťa vhodné, pokiaľ si vytvára kladnú väzbu k „otcom“, ktorí sa mu v živote objavia a po nejakom čase zase zmiznú. Z vykonaného dokazovania (najmä zo správ Z. Y., výsluchu svedkov, videozáznamu predloženého otcom) jednoznačne vyplynulo, že maloletý Y. a jeho biologický otec si rozumejú, čo je očividné z veľmi prirodzeného, uvoľneného a radostného správania sa maloletého v prítomnosti otca /i napriek nepriazni zo strany matky/. Je nevyhnutné, aby sa táto ich vzájomná väzba ďalej upevňovala a rozvíjala, keďže otec maloletého predstavuje mužský vzor, ktorý má /na rozdiel od meniacich sa partnerov matky/ perspektívu stability v živote maloletého. Maloletý Y. podľa názoru súdu nevyhnutne potrebuje pre svoj zdravý vývoj mať vytvorený normálny, stabilný vzťah so svojim biologickým otcom, do čoho mu matka nesmie negatívne a rušivým spôsobom zasahovať a už vôbec nesmie osobu otca pred maloletým degradovať resp. dehonestovať.

21. Vyhodnotiac matkine správanie v priebehu tohto konania súd dospel k presvedčeniu, že matka aktuálne nie je schopná voči otcovi správať sa racionálne, rešpektujúco a slušne, čo zrejme do určitej miery súvisí aj s jej osobnostnou výbavou. Matka otca odmieta rešpektovať ako plnohodnotného rodiča a vedená nenávisťou je schopná urobiť takmer čohokoľvek, aby otca zo života maloletého eliminovala. Neuvedomuje si, že tým môže napáchať v živote maloletého obrovské a nenapraviteľné škody, ktoré maloletého Y. /ale aj jeho budúci vzťah k matke/ môžu poznačiť na celý život.

22. Pokiaľ ide o úpravu stretávania, súd spočiatku vnímal CDR a kolíznym opatrovníkom navrhované prespávanie maloletého v domácnosti otca od piatka do pondelka ako potenciálne psychicky zaťažujúce pre maloletého Y., ktorý má necelých 5 rokov. Preto pristúpil k úprave styku otca v poradí 4. neodkladným opatrením nariadeným uznesením č.k. XP/XX/XXXX-XXX zo dňa 19.01.2022, tak že otec sa s maloletým stretával každý druhý víkend v piatok, sobotu a nedeľu s tým, že maloletého si vyzdvihol a večer ho vrátil matke. Táto úprava styku sa javila určitý čas ako relatívne fungujúca a vyhovujúca. Maloletý sa cítil v domácnosti otca príjemne a uvoľnene, čo bolo zrejme aj z otcom predloženého videozáznamu. Maloletý mal však, na základe rozhodnutia matky, nosiť na týchto stretnutiach detské smart hodinky umožňujúce mu nielen telefonovanie s matkou ale podľa ich technickej špecifikácie aj lokalizáciu maloletého a odpočúvanie diania okolo maloletého, s čím sa otec od počiatku vôbec nestotožňoval.

23. Na pojednávaní konanom dňa 27.04.2022 /kde bol prehratý zostrih videozáznamov z pobytov maloletého v domácnosti otca a boli vypočutí pracovníci CDR/ a súd rodičom uložil povinnosť vyskúšať do najbližšieho pojednávania (nariadeného na 08.06.2022) prespávanie maloletého v domácnosti otca. Už o dva dni na to nastala negatívna zmena v správaní maloletého, ktorý následne za neveľmi presvedčivých okolností /za podporujúcej prítomnosti matky/ začal odmietať ísť k otcovi resp. s otcom. Je tak zrejme, že zmena v správaní maloletého mohla byť vyvolaná jedine matkou, ktorá /na rozdiel od otca/ s maloletým od uvedeného pojednávania trávila čas a nie je zrejme, čo a akým spôsobom maloletému odprezentovala. Zároveň nemožno vylúčiť ani to, že zo strany matky išlo o úmyselné konanie resp. manipuláciu s maloletým, nakoľko maloletý Y. otcovi ako dôvod odmietnutia uviedol napr. že chce ísť na opekačku k babke a dedkovi (z matkinej strany), alebo že ide s maminou kupovať šach a bude ju učiť hrať. Napriek tomu, že zo škôlky odmietol s otcom ísť, poukazoval mu svoje výkresy a povedal mu, že sa ho nebojí a vie, že ho (otec) ľúbi. Pre záver o manipulácii matky s maloletým svedčí aj skutočnosť, že pokiaľ maloletý povie, že nechce ísť s otcom matka mala pre neho pripravenú odmenu resp. iný lákavý program (sladkosť, opekačku u jej rodičov, nákup hry). To zároveň svedčí o dešpekte a neserióznosti matky tak voči otcovi, ako aj voči maloletému Y., ktorý sa takémuto manipulatívne správanie matky vo svojom veku nemá možnosť ubrániť. Aj týmto bolo preukázané, že matka v skutočnosti nemá žiaden záujem rešpektovať práva maloletého na rovnocenný vzťah s otcom a maloletého z vlastných egoistických pohnútok neváha úmyselne dieťa vystavovať konfliktu lojality, čo je pre zdravý vývoj maloletého viac ako nežiaduce.

24. Pokiaľ ide o vhodnú formu úpravy styku otca s maloletým, súd sa v konečnom dôsledku plne stotožnil s návrhom odborného tímu Z. T. H. E. C. Y. a kolízneho opatrovníka, že pri realizovaní styku otca s maloletým je potrebné predovšetkým minimalizovať osobný kontakt rodičov maloletého, ktorí nie sú schopní spolupracujúceho rodičovstva. Výsluchom zainteresovaných pracovníkov CDR súd nadobudol pevné presvedčenie, že nimi navrhnutá úprava styku bola z ich strany skutočne veľmi citlivo zvažovaná s ohľadom na najlepší záujem a citové potreby maloletého Y., pri súčasnom triezvom zhodnotení osobnostnej výbavy a ladenia rodičov maloletého. Súd nezistil žiaden dôvod pre pochybnosti o správnosti odborných záverov pracovníkov CDR Myjava.

25. Súd preto upravil stretávanie otca s maloletým každý páry kalendárny týždeň od piatka do pondelka s tým, že otec si maloletého vyzdvihne v predškolskom zariadení, kde ho v pondelok zavedie. Zároveň upravil aj stretávanie v nepárnom týždni v stredu od 15.00 hod. do 17.30 hod. s vyzdvihnutím maloletého v predškolskom zariadení a jeho odovzdaním matke na určenom, verejne prístupnom mieste. Tým sa maloletému a jeho otcovi vytvorí dostatočný priestor pre nerušené budovanie vzájomného vzťahu a trávenie spoločných chvíľ. Maloletému sa tým zároveň poskytne dostatočný priestor, aby si mohol budovať vzťah k otcovi vychádzajúci z jeho vlastných skúseností, s zároveň bol v čo najmenšej miere ovplyvňovaný nenávisťou jeho matky k osobe otca.

26. Súd len záverom dodáva, že nepovažoval za účelné ani potrebné vykonať ďalšie dôkazy z dôvodu neúčelnosti a nadbytočnosti. V rade prvom nevykonala matkou navrhované znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológia, poradenská psychológia na zistenie názoru maloletého a citových väzieb medzi rodičmi a dieťaťom. Počas takmer 12 mesiacov trvajúceho výkonu výchovného opatrenia bol totiž získaný dostatok kvalitných odborných informácií o maloletom, osobe otca a matky, ako aj o skutočnom postoji matky k otázke aktuálne vhodnej úpravy styku maloletého s otcom. Opakovane sa totiž ukázalo, že jediným problémom úpravy styku otca s maloletým Y. je matka. Nariadenie znaleckého dokazovania

by predstavovalo len ďalšie niekoľkomesačné predĺženie konania, nehovoriac o vzniknutých trovách, ktoré matka nemala záujem znášať. Zo strany matky išlo, podľa názoru súdu, o účelovú obranu. Rovnako považoval za nadbytočné vykonávať výsluch starých rodičov maloletého zo strany matky, keďže ich výpoveď by s vysokou pravdepodobnosťou nepriniesla žiadne relevantné zistenia ohľadne vzťahu maloletého a jeho otca, poťažmo ak sa v konaní vyjadrili vo forme čestného vyhlásenia. Súd rovnako nevidel žiaden dôvod vykonávať výsluch riaditeľa Z. Y., ohľadne okolností týkajúcich sa konfliktu matky a sociálnej pracovníčky v CDR po vypracovaní záverečnej správy, nakoľko interné záležitosti CDR nie sú predmetom skúmania v tomto konaní. Rovnako by bolo úplne nadbytočné a zároveň aj nevhodné zaoberať sa duševným stavom T. Y. E. (bývalého partnera matky), keďže dôkazy ktoré v tomto konaní otec od neho zadovážil súd nepovažoval za hodnoverné v plnenej miere, vzhľadom na jeho možnú výraznú zaujatosť voči osobe matky. Rovnako súd nevidel žiaden dôvod skúmať dochádzku otca v jeho zamestnaní. Je na otcovi, ako si svoj pracovný čas upraví, aby starostlivosť o maloletého zvládol. Súd zo svojho pohľadu vykonal všetky dôkazy, ktoré potreboval pre zistenie skutočného stavu veci a zároveň pre svoje rozhodnutie.

27. Nakoľko týmto rozhodnutím je dotknuté skoršie rozhodnutie Okresného súdu Trenčín č.k. XXPc/XX/XXXX-XXX zo dňa 14.11.2019, a to vo výroku VI. upravujúcom styk otca s maloletým, výrokom II. tohto rozsudku bolo rozhodnuté o jeho zmene.

28. Zároveň momentom nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku sa ruší neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. XP/XX/XXXX-XXX zo dňa 19.01.2022, ktorým bol dočasne upravený styk otca s maloletým Y. (výrok III.).

29. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 52 CMP tak, že súd žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal (výrok IV).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolanie možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Rozsudok o výživnom je vykonateľný doručením.

Pokiaľ nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom plnená dobrovoľne, možno sa jej plnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie, resp. na nariadenie výkonu rozhodnutia.